

LIBER DEFUNCTORUM

**Ks. dr Edward Szymanek TChr
(9 VII 1933 – 9 X 2018)**

Ksiądz doktor Edward Szymanek urodził się 9 lipca 1933 r. w miejscowości Przytoczno, w powiecie łukowskim, jako syn Michała i Jadwigi z domu Broniek. W siódmym roku życia zmarła mu matka i ojciec ożenił się po raz drugi. W Przytocznie ukończył sześcioklasową szkołę powszechną, a dalszą naukę kontynuował w Gimnazjum Handlowym w Łukowie. W trudnych warunkach powojennych, z powodów finansowych, był zmuszony przerwać naukę.

W 1947 r. został przyjęty do Niższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej w Poznaniu, kontynuując naukę w szkole średniej. Ukończywszy tzw. małą maturę, 23 sierpnia 1949 r. wstąpił do Towarzystwa Chrystusowego i rozpoczął w Ziębicach kanoniczny nowicjat zakończony 8 września 1950 r. pierwszą profesją zakonną. Naukę w zakresie szkoły średniej ukończył w 1951 r. złożeniem wewnętrznego egzaminu maturalnego. 10 września tegoż roku podjął dwuletnie studia filozoficzne w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu, zakończone egzaminem złożonym 12 czerwca 1953 r. Następnie rozpoczął czteroletnie studia teologiczne, ukończone 22 marca 1956 r. Podczas studiów seminaryjnych składał kolejne śluby zakonne i 8 września 1954 r. w Poznaniu profesję dozgonną. Równolegle był wprowadzany w kolejne posługi i 6 kwietnia 1957 r. przyjął święcenia kapłańskie, których udzielił ówczesny wikariusz kapitulny bp Franciszek Jedwabski. Były to pierwsze święcenia kapłańskie w odbudowanej i odnowionej po zniszczeniach wojennych katedrze poznańskiej.

1 maja 1957 r. ks. Edward Symanek został skierowany jako wikariusz do nadmorskiej parafii we Władysławowie. W połowie września tegoż roku, na prośbę przełożonego generalnego ks. Ignacego Posadzego, został mianowany przez biskupa gorzowskiego, Teodora Benschę, wikariuszem współpracownikiem parafii św. Józefa z rezydencją przy kościele św. Jana Chrzciciela w Starogardzie Szczecińskim.

W czerwcu 1958 r. został skierowany na studia biblijne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie w 1961 r. obronił pracę magistersko-licencjacką *Chrystologiczna treść wyrażenia „pais Theou” w Dziejach Apostolskich (3,12-26; 4,24-30)*, napisaną pod kierunkiem ks. prof. Feliksa Gryglewicza. We wrześniu przełożony generalny zlecił mu prowadzenie wykładów z Pisma Świętego w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Chrystusowego w Poznaniu, które, z różną intensywnością, prowadził niemal do końca życia. W latach 1968-1969 i 1977-1981 powierzono mu funkcję rektora tegoż seminarium.

W czerwcu 1963 r. podjął dodatkowe obowiązki: został mianowany redaktorem naczelnym miesięcznika „Msza Święta”, którym kierował przez pięć lat, do sierpnia 1968 r. Powierzano mu też wiele różnych obowiązków w zgromadzeniu, do którego należał. W 1967 r. został mianowany członkiem Sekcji do spraw Formacji Kleryków i Przygotowania do Świąceń i Komisji do spraw Ślubów Zakonnych oraz został wybrany delegatem na IV Kapitułę Generalną Towarzystwa Chrystusowego. Jednocześnie pod kierunkiem ks. prof. F. Gryglewicza kontynuował przewód doktorski uwieńczony w 1968 r. uzyskaniem stopnia doktora teologii na podstawie rozprawy *Istota synostwa Bożego (Ga 3,26-27)*. W tym samym roku wszedł w skład zarządu Towarzystwa Chrystusowego, a rok później został po raz pierwszy mianowany jego wikariuszem generalnym.

W lutym 1974 r. odbył podróż do Australii, gdzie przeprowadził jubileuszowe rekolekcje dla Polonii Australijskiej i wizytację tej prowincji. Jako wikariusz generalny wielokrotnie podróżował w sprawach zakonnych i duszpasterskich do placówek polonijnych, zwłaszcza w Europie. W 1975 r. Konferencja Plenarna Episkopatu Polski powołała go na członka Komisji do spraw Liturgicznych, którą pełnił przez rok. W 1980 r. został po raz drugi mianowany wikariuszem generalnym Towarzystwa Chrystusowego i członkiem Rady Generalnej.

W lipcu 1983 r. ks. dr Edward Szymanek został wybrany przełożonym generalnym Towarzystwa Chrystusowego na sześcioletnią kadencję, a także członkiem Komisji Episkopatu Polski do spraw Misji. Celem dokonania wizytacji kanonicznych wyjeżdżał do Brazylii, Stanów Zjednoczonych i Kanady

oraz Australii, Nowej Zelandii i Republiki Południowej Afryki. Po rozpadzie Związku Radzieckiego był pierwszym przełożonym generalnym, który w marcu 1989 r. udał się na Ukrainę, zapewniając o trosce Chrystusowców o misje na Wschodzie. Na pożegnanie otrzymał w Murafie, wsi w rejonie szarogrodzkim, od ks. infułata Antoniego Chomickiego (1909-1993), wielce zasłużonego duszpasterza Wołynia i Podola, flagę radziecką, która została zawieszona w Domu Głównym Towarzystwa, wśród flag państw, gdzie pracują chrystusowcy. W lipcu 1989 r. jego następcą na urzędzie przełożonego generalnego został ks. prof. Bogusław Nadolski, lecz ks. Szymanek nadal podejmował ważne zadania i obowiązki związane z funkcjonowaniem zgromadzenia. W 1998 r. przebywał na Białorusi, gdzie przeprowadzał rekolekcje dla siostr zakonnych. W kolejnych latach odbywał kolejne podróże po Europie i za Ocean.

Ksiądz dr Edward Szymanek prowadził wykłady biblijne, przede wszystkim z zakresu Nowego Testamentu, nie tylko w macierzystym Wyższym Seminarium Duchownym, lecz również w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie nad Wartą, Wyższym Seminarium Duchownym Ojców Franciszkanów we Wronkach i Polskim Centrum Katechetycznym w Wilnie. Uczestniczył w Komisji Rewizyjnej „Biblii Tysiąclecia”. Jest autorem pięciu pozycji książkowych, wśród których wyróżnia się *List do Galatów. Wstęp – Przekład z oryginału – Komentarz* (1978) oraz podręcznik zatytułowany *Wykład Pisma Świętego Nowego Testamentu* (1990). Dokonał także przekładu Listu do Rzymian i Listu do Galacjan zamieszczonego w Biblii Poznańskiej. Jest autorem ponad 30 artykułów naukowych i 130 popularnonaukowych, głównie na łamach czasopisma „Msza Święta”, w których promował Biblię i wiedzę biblijną.

We wspólnotach życia konsekrowanego był cenionym spowiednikiem, kierownikiem duchowym, kaznodzieją i rekolekcjonistą. Często udawał się do żeńskich zgromadzeń zakonnych w Poznaniu, Morasku Ostrzeszowie, Pniewach i innych miejscowościach. Był wieloletnim opiekunem duchowym Ruchu Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie” i Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Poznaniu. Pod jego kierunkiem w Domu Głównym odbywały się comiesięczne spotkania, połączone ze mszą św. i wykładem biblijnym.

Ksiądz dr Edward Szymanek TChr zmarł 9 października 2018 r. w szpitalu w Grodzisku Wielkopolskim w wieku 85 lat, z których 69 lat przeżył w życiu zakonnym i 61 lat jako kapłan. Uroczystości pogrzebowe rozpoczęły się 15 października od przywiezienia ciała Zmarłego do Domu Głównego w Poznaniu, gdzie mieszkał i pracował przez większość swego życia. Odmówiono różaniec, po czym wikariusz generalny, ks. Bogusław Burgat, przewodniczył uroczystym

nieszporom z oficjum za zmarłych. Następnego dnia trumna została przewieziona do katedry poznańskiej. W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyła rodzina Zmarłego, siostry zakonne ze wspólnot, w których posługiwał, organizacje kościelne, delegacje różnych stowarzyszeń, polskie i zagraniczne delegacje parafialne, klerycy chrystusowcy i z innych seminariów duchownych, bracia zakonni i nowicjusze oraz ponad 100 kapłanów diecezjalnych i zakonnych. Mszy św. przewodniczył bp Zdzisław Fortuniak, biskup pomocniczy poznański, a homilię wygłosił biblista ks. dr Paweł Melczewski TChr. Kondukt pogrzebowy odprowadził na cmentarz ks. Ryszard Głowacki, przełożony generalny Zgromadzenia.

Ciało śp. ks. dr. Edwarda Szymanka spoczęło w kwaterze chrystusowców (pole 18) na Cmentarzu Miłostowo w Poznaniu.

Ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski, SBP I

Źródła:

1. Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Biblistów Polskich 15(2018) nr 15, s. 262-263.
2. http://www3.tchr.org/schematyzm?kaplan_id=eszymanek [ks. Bernard Kołodziej SChr] (dostęp: 2 VII 2019).